

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

پایان نامه مقطع کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

عنوان:

ارزیابی مراکز خدمات جامع سلامت شهر کرمان بر اساس چارچوب مراقبت‌های

اولیه دوستدار ایمنی بیمار

توسط:

گلوریا شهسواری پور

استاد راهنما:

دکتر رضا دهنویه

استاد مشاور:

دکتر سمیه نوری حکمت - دکتر معصومه ابراهیمی توانی - آقای خلیل کلوانی

چکیده

مقدمه و اهداف: ایمنی بیمار به عنوان یکی از مؤلفه‌های اصلی کیفیت خدمات سلامت، به معنای پیشگیری از وارد شدن هرگونه آسیب به بیمار می‌باشد. توجه سازمان جهانی بهداشت بر ایمنی بیمار، محدود به مراقبت‌های بیمارستانی نبوده، بلکه شامل کل زنجیره مراقبت از جمله مراقبت‌های اولیه می‌شود. از آنجا که مراکز بهداشتی اولین سطح ارائه مراقبت‌های سلامت هستند که بیماران، خدمات درمانی را دریافت می‌کنند و با توجه به تنوع زیاد فعالیت‌ها در این مراکز، مسئله ایمنی بیماران، بسیار اهمیت می‌یابد.

بعد از نتایج مثبت برنامه ایمنی بیمار در بیمارستان، دفتر EMRO سازمان بهداشت جهانی پروژه ایمنی بیمار در مراقبت‌های اولیه را آغاز کرد. استانداردهای مراقبت‌های اولیه دوستدار ایمنی بیمار، مجموعه‌ای از الزامات بسیار مهم برای افزایش ایمنی در ارائه مراقبت‌های اولیه می‌باشد. با توجه به اهمیت مراقبت‌های اولیه در ایمنی مراجعین به این مراکز، و عدم انجام مطالعات مرتبط با این مسئله در ایران، پژوهش حاضر باهدف ارزیابی مراکز خدمات جامع سلامت شهر کرمان براساس چارچوب مراقبت‌های اولیه دوستدار ایمنی بیمار انجام گرفت.

روش‌شناسی پژوهش: پژوهش حاضر، یک مطالعه توصیفی، و کمی است که به شیوه مقطعی در شهرستان کرمان و در ۵ مرکز خدمات جامع سلامت این شهر در سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱ انجام شده است. در مرحله اول این پژوهش چک‌لیست‌های موجود در کتابچه راهنمای چارچوب مراقبت‌های اولیه دوستدار ایمنی بیمار، ترجمه و بومی‌سازی شد و مراحل تأیید روایی و پایایی آنها، انجام گرفت. در مرحله دوم، که فاز تعیین وضعیت مراکز بود، از روش اقدام‌پژوهی استفاده شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این فاز چک لیست روا و پایایی ارزیابی استانداردهای دوستدار ایمنی بیمار استفاده بود. داده‌های به دست آمده با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تحلیل قرار گرفتند.

یافته‌ها: نتایج حاصل از خودارزیابی در مراکز مورد مطالعه نشان داد که در حیطه مدیریت و رهبری مرکز شرف‌آباد با ۰/۹ بیشترین و مرکز ماهان با ۰/۵۸ کمترین، و در حیطه مشارکت بیمار و جامعه مرکز ماهان با ۰/۸۳ بیشترین و مرکز ملایری با ۰/۳۴ کمترین میانگین، و در حیطه اقدامات بالینی ایمن مرکز سرآسیاب با ۰/۶۶ بیشترین و مرکز شرف‌آباد با ۰/۴۴ کمترین میانگین، و در حیطه محیط ایمن مرکز شهیدشفیعی با ۰/۶۶ بیشترین و مرکز شرف‌آباد با ۰/۳۵ کمترین، و در حیطه یادگیری مادام‌العمر مرکز سرآسیاب با ۰/۲۵ بیشترین و مرکز ماهان با ۰/۱۳ کمترین میانگین‌ها را بدست آورده‌اند. همچنین نتیجه کل ارزیابی در مراکز پایلوت نشان داد که میانگین کل معیارها به تفکیک در معیارهای حیاتی ۰/۴۹، معیارهای اصلی ۰/۴۸ و معیارهای توسعه‌ای ۰/۳۰ بود و میانگین معیارها در هر حیطه ۰/۵۱ بدست آمد.

بحث و نتیجه‌گیری: طبق نتایج حاصل از پژوهش در مجموع وضعیت کلی زیرساخت‌های ایمنی بیمار در مراکز منتخب مورد مطالعه بر اساس پنج حیطه و در سه بعد دوستدار ایمنی بیمار در سطح متوسط قرار داشت. ولی زمانی که ایمنی بیمار را بر اساس مختلف به صورت مجزا مورد ارزیابی قرار دادیم استاندارد ایمنی بیمار در هر سه معیار (حیاتی، محوری و توسعه‌ای) در سطح ضعیفی قرار داشت.

کلمات کلیدی: ارزیابی - مراقبت‌های اولیه - دوستدار ایمنی بیمار - ایمنی بیمار - مرکز خدمات

جامع سلامت